

NÜXĨRAÜXÜ GA POPERA GA TIMUTÉUCAX NAXÜMATÜXÜ GĀ PAURU

Timutéuxü narümoxë ga Pauru

¹⁻² Pa Timutéux, choma i Pauru nixĩ i cuxcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü choxü nixĩ ga yamuxü ga Ngechuchu ya Cristu na norü puracü chaxüxcèx, yerü yemaãcü nanaxwèxe ga Tupana ya tüxü maxëxëcü rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu ya ínanguxëëgücü. Rü cuma Pa Timutéux, rü chaune quixĩ i Tupanaärü orewa yerü chauxütawa nixĩ ga cunayaxuxü ga Tupanaärü ore ga noxrix. Rü chanaxwèxe ya Tanatü ya Tupana rü tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu rü cuxna nanaxã i norü ngechaxü rü norü mecüma rü norü taã.

Timutéuxü naxucuxë ga Pauru nachiga ga yema nguxëëtaegü ga tama aixcüma ixĩxü

³ Yexguma cuxna ichaxüãchigu na Machedóniãñewa na chaxüxcèx rü cumaã nüxü chixu na Epéchiuarü iãnegu na curüxãxü na ícuyachaxãchigüxëëxcèx i ngema duüxügü i doramaãmare ngéma nguxëëtaegüxü. ⁴ Rü chanaxwèxe i ngéma duüxügümaã nüxü quixu na nüxü naxoexcèx na namaã nangúexëãxü i ngéma nacümagü ga nuxcümaügüxü ga duüxügü nagu ixü. Erü guxüma i ngéma oregü rü doramare nixĩ, rü ngëmagagu düxwa nügümaã nanuë i duüxügü. Rü ngéma oregü rü tama aixcüma

nüxü narüngüxêê i duüxüğü na meã Tupanaãxü yaxõgüãxücex. ⁵ Natürü Tupana nanaxwèxe i tórü maxünewa na ingearü pecaduãxgüxü, rü na mexügu rüxĩnüëxü, rü aixcüma meã na yaxõgüxü. Rü nüma tüxü namu na ngẽmaãcü imaxẽãcüma yigü na ingechaüğüxü. ⁶ Natürü ñuxre i duüxüğü rü marü nüxna nixĩgachi i Tupanaãrü ore na nawe naxĩxücex i ngẽma ore i taxuwama mexü i nuëwa nagagümarexü. ⁷ Erü nümagü tüxü nangüexẽëchaü i ngẽma mugü ga Moïché tüxna äxü, natürü tama nüxü nacuëxgü i tacüchiga na yĩxü i ngẽma tamaã nüxü yaxugüexü rü tüxü nangüexẽëxü woo nüma nagu naxĩnüëgu rü meãma nüxü nacuëxgü. ⁸ Rü nüxü tacuëx rü ngẽma mugü ga Moïché tüxna äxü rü tüxü name ega Tupana naxwèxexüãcüma naga ixĩnüëgu. ⁹⁻¹⁰ Natürü nüxü tacuëxgü rü guxüma i ngema mugü rü duüxüğü i chixexü ügüxücèx nixĩ. Rü ngẽma nixĩ i ngẽma duüxüğü i tama irüxĩnüëchaüxü, rü ngẽma tama norü äëxgacüga ñnüëxü, rü ngẽma chixexü ügüxü, rü ngẽma pecaduãxgüxü, rü ngẽma tama Tupanaga ñnüëxü, rü ngẽma nanatüxü rü naëxü imèxgüxü, rü guxüma i ngẽma máëtagüxü, rü ngẽma naxüneãrü ngüchaüwe rüxixü, rü ngẽma yatüğü rü ngexüğü i naxrüü yatüxü rü ngexümaã ngẽãëgüxü, rü ngẽma duüxëgümaã taxegüxü, rü ngẽma idoratèëxgüxü, rü ngẽma äëxgacügümaã idoragüxü, rü guxüma i ngẽma naxügüxü i tacü rü chixexü i yatoxyepexü i ngema nguxëëtae i mexü. ¹¹ Rü ngẽma nguxëëtae i mexü rü Tupanaarü orewa nangexma, rü ngemagu nixĩ i nüxü iyarüngauxü i ngema maxü i taguma gúxü. Rü ngemaarü uruxü nixĩ ya Tupana

ya mecümaxüchicü i choxü namuxü.

Pauru rü Tupanana moxê naxã yerü nüxü nüxü nangechaü ga norü chixexügü

¹² Rü moxê nüxna chaxã ya Ngechuchu ya Cristu ya tórü Cori erü nüma choxü naporaxêê rü choxü nangugü na wüxi i mexü i norü duüxü chixixü. Rü ngêmacèx choxü naxuneta na nüxü chapuracüxü.

¹³ Üpa ga choma rü chixri nachiga chidexa ga Cristu, rü naxchi chaxai ga yema duüxügü ga nüxü yaxögüxü. Rü nawe chingechigü rü namaã chixexü chixugü. Natürü woo yemaãcü na chamaxüxü, rü Tupanaãxü changechaütümüxü yerü tama aixcüma nüxü chacuèx ga tacü na chaxüxü, yerü tauta Cristuaxü chayaxõ.

¹⁴ Rü yemaãcü ga tórü Cori ya Ngechuchu rü poraãcüxüchima chomaã namecüma yerü choxü narüngüxêê na nüxü chayaxõxücèx rü nagagu nüxü changechaüxücèx i guxüma i duüxügü. ¹⁵ Rü pemaã nüxü chixuxchaü i wüxi i ore i aixcümaxüchi ixixü i inaxwèxegüxü na guxãma nüxü cuáxü. Rü Ngechuchu ya Cristu rü ñoma ga nañewa nangu na namaxêxêêxücèx i pecaduãxgüxü. Rü natanüwa rü choma nixi ga guxüärü yexera na chixexü chaxüxü.

¹⁶ Natürü Tupana choxü nüxü nangechaü ga yema chorü chixexü na chowa duüxügüxü nüxü nadauxêêxücèx ga ñuxãcü nüma ga Ngechuchu ya Cristu yaxna chomaã na naxinüxü ga woo guxü ga pecaduãxgüxüärü yexera chixecü na chiixü. Rü ngêmaãcü wüxi i cuèxruü chixi naxcèx i guxüma i duüxügü na nümagü rü ta nüxü nangêxmaxücèx i maxü i taguma gúxü. ¹⁷ Rü ñuxma tanaxwèxe

i guxügutáma nüxũ ticuèxüügü rü tanataxëëgü ya yima nüxĩcatama Tupana ixĩcü. Rü woo tama nüxũ tadaugü i ñuxma natürü guxüguma tórü Ñëxgacü nixĩ rü tagutáma nayu. Rü ngëmaãcü yĩ. 18-19 Pa Chaune, Pa Timutéux, ñãã nixĩ i chorü ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rü ũpa ga yexguma Tupana yadexaxëëgu ga ñuxre ga taeneëgü, rü nüxũ nixugügü na cuma rü tá mexũ i Tupanaãrü orearü uruũ quiĩxũ. Rü ñuxma chanaxwëxe i yemagü nüxũ ixuxürüũ meã cuyanguxëë i ngëma puracü i mexũ i Tupana nawa cuxũ muxũ. Rü chanaxwëxe na aixcüma cuyaxõxũ rü cuãëwa cumatama nüxũ cucuáxũ na aixcüma namexũ i ngëma puracü i ícuxũxũ. Ñuxre i duũxügü rü nüxũ nacuëxgüchirëx i ñacü nixĩ i mexũ na naxügüãxũ, natürü chixexũãma naxügü. Rü ngëmacëx düxwa nüxũ narüxoe na Cristuaxũ yaxõgüãxũ. 20 Rü yemaãcü nüxũ naxüpetü ga Imenëü rü Areyáũdru. Rü düxwa choma Chatanána chanawogü ga yema taxre na Chataná ngúxũ nüxũ ingexëëgüxüçëx na ngëmawa nüxũ nacuëxgüxüçëx na tama namexũ na chixri Tupanachiga yadexagüxũ.

2

Name nixĩ i guxüma i duũxügüçëx tayumüxëgü

1 Rü ñuxma rü tá pemaã nüxũ chixu na ñuxãcü namexũ na peyumüxëgüxũ. Rü pexũ chamu na guxüma i duũxügüçëxira peyumüxëgüxũ. ¡Rü Tupanana naxçëx peca na nüxũ nangüxëëxüçëx rü nüxũ nüxũ nangechaüxüçëx i norü pecadugü! ¡Rü moxë nüxna pexã ya Tupana naxçëx i guxüma i norü ngüxëë i guxũ i duũxügüna

naxãxũ! ² Rũ ngẽxgumarũũ ta name nixĩ i naxcèx peyumüxẽ i guxũma i nachiuãnegüarũ ãẽxgacügũ i tacügũ rũ guxũma i ngẽmatũũwa ngẽxmagüxũ i ãẽxgacügũ na ngẽmaãcü itaãẽgüxũcèx rũ tüxũ nangẽxmaxũcèx i wüxi i maxũ i mexũ i Tupanapẽxewa rũ guxũ i duũxügüpẽxewa. ³ Rũ ngẽma nixĩ i namaã nataãẽxũ ya yima Tupana ya tüxũ maxẽxẽcü. ⁴ Erũ nüma nanaxwèxe na guxãma tüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ rũ guxãma nüxũ cuáxũ i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ. ⁵ Rũ nüma ya Tupana rũ wüxitama nixĩ. Rũ ngẽxgumarũũ ta wüxitama nixĩ i taétüwa chogüxũ na Tupanaxütawa tüxũ nangugüxũcèx. Rũ nüma nixĩ ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nane ga duũxũxũ ixĩcü. ⁶ Rũ nüma ga Ngechuchu rũ nügü inaxã rũ nayu na guxũ i duũxügüaxũ naxütanüãxũcèx na Tupanaxütawa nangugüxũcèx. Rũ yexguma Ngechuchu yuxgu nixĩ ga Tupana yanguxẽẽxũ ga yema ũpaacü duũxügümaã nüxũ yaxuxũ na ñuxãcü tá namaxẽxẽãxũ. ⁷ Rũ Tupana choxũ naxuneta na norü orearũ ngeruũ chiĩxũcèx. Rũ choxũ namu na chanangúexẽẽxũcèx i ngẽma duũxügü i tama Yudiugü ixĩgüxũ na nümagü rũ ta yaxõgüãxũcèx rũ nüxũ nacuèxgüxũcèx i ngẽma ore i aixcüma ixĩxũ. Rũ ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rũ aixcüma nixĩ, rũ tama chidora. ⁸ Rũ ñuxma chanaxwèxe i guxũwama nayumüxëgü i yatügü. Rũ chanaxwèxe i ngearü pecaduãxãcüma naxugümẽxẽ rũ ngẽmaãcü tama texémaã nanuẽãcüma rũ tama tacüchiga nügü nachoxügagüãcüma nayumüxëgü. ⁹ Rũ chanaxwèxe i ngexügü rũ meamare üxũ i naxchirugu nicuxgü, rũ meamare

nügü namexëëyaegü, rü tama poraãcü nügü nangèãëgü uirumaã rü meruxügümaã rü naxchiru i tatanüxümaã. ¹⁰ Natürü narümemaë nixĩ i meãmare Tupanacèx namaxë, rü mexü i puracü naxügü, erü ngëmaãcü nanaxwèxegü na namaxëxü i ngëma ngexügü i aixcüma Tupanaaxü yaxõgüxü. ¹¹ Rü chanaxwèxe i ngexügü rü meã inaxĩnüë i ucuxëgü. Rü tama name na nachoxügawèxegüxü. ¹² Erü ngexügüna rü chanachuxu na yatügüxü nangúexëëxü, rü yatüarü ãëxgacü na yĩxü. Rü name nixĩ i inarüxĩnüëmare i perü ngutaquëxegüwa. ¹³ Yerü Tupana rü Adáüxüxĩra naxü rü yixcama ga Ebaxü. ¹⁴ Rü Chataná rü tama Adáüxü nawomüxëë, natürü yema ngecüxü nixĩ ga nawomüxëëxü. Rü yemaãcü pecadugu ingu ga yema ngecü. ¹⁵ Rü yemacèx Tupana nüxü nixu rü tá poraãcü nüxü nangux i ngëma ngexügü i ngëxguma naxíraxacügügu. Natürü ngĩma i ngecü rü tá inayaxu i maxü i taguma gúxü ega meã ngĩxãcügümaã inacuèxgu, rü mexügu naxĩnüãcüma yaxõõgu, rü guxüguma duüxügüxü nangechaügu rü meã Tupanapëxewa namaxëgu.

3

Yaxõgüxüãrü ãëxgacügüchiga

¹ Rü pemaã nüxü chixuxchaü i wüxi i ore i aixcüma ixixü. Rü ngëxguma chi texé naxwèxegu na yaxõgüxüãrü ãëxgacü tíxü, rü mexü i puracü nixĩ i naxcèx tadauxü. ² Rü yíxema yaxõgüxüãrü ãëxgacü rü tanaxwèxe na aixcüma mecü tíxü na taxúema tümachiga

chixri idexaxüçèx. Rü tanaxwèxe i wüxixicatama tixĩ ya tümamèx, rü aixcüma meã tamaxü rü mexüguxicatama tarüxĩnü na guxü i duüxügü tüxü ngechaügxüçèx. Rü tanaxwèxe i guxüguma meã duüxügüxü tayaxu i tümapatawa, rü mexü i ngúexêëruü tixĩ. ³ Rü tama name i wüxi i ngãxwèxexü rü nuwèxexü tiixü, rü tama name i tümäärü dïeruguama rüxĩnüxê tiixü. Natürü name nixĩ i guxü i duüxügümaã yaxna taxĩnü rü namaã tamecüma. ⁴ Rü tanaxwèxe i meãma tümachiümaã itacuèx, rü tümaxâcügü rü meã tümaga naxĩnüê, rü tüxü nangechaügü. ⁵ Erü ngëxguma chi tama tümachiümaã meã itacuèxgu rü ¿ñuxâcü i guxüma i Tupanaãxü yaxögüxümaã meã itacuáxü? ⁶ Rü yíxema ngema yaxögüxümaã icuáixê rü tama name na ngexwacèx yaxõxê tiixü, erü ngürüãchi tá tügü ticuèxüü. Rü ngëmagagu düxwa nagu tangu i ngëma poxcu i Chatanáxü namaã napoxcuxü ya Tupana. ⁷ Rü tanaxwèxe i woo i ngëma duüxügü i tama yaxögüxü rü tüxü nangechaügü na taxúema chixri tümachiga idexagüxüçèx rü tama Chataná chixexügu tüxü na nguxêëxüçèx.

Yatügü i diácunugü i tupaucawa ngüxêëtaegüxüchiga

⁸ Rü ngëxgumarüü ta i ngëma yatügü i tupaucawa ngüxêëtaegüxü ixīgüxü rü nanaxwèxe i mexüguxicatama rüxĩnüxêxü nixīgü. Rü nanaxwèxe i aixcüma nayanguxêëgü i ngëma nüxü yaxugüexü. Rü tama nanaxwèxe i ngãxêëchagüxü nixīgü rü êxna norü dïeruguama rüxĩnüxêxü nixīgü. ⁹ Rü name nixĩ i meãma nüxü nacuèxgü i guxüma i Tupanaãrü ore, na nüxü nacuèxgüxüçèx

na tacücèx na yaxõgüãxũ. Rũ nanaxwèxe i nügüãëwatama nüxũ nacuèxgü na norü maxũ rü aixcüma yamexũ i Tupanapëxewa. ¹⁰ Rũ tanaxwèxe i to i puracüwa nüxũ taxügüxira i noxrix. Rũ ngëxguma marü taguma chixexũ naxügügu, rü marü name i tupaucawaarü ngüxëëruũ tayaxïgüxëë. ¹¹ Rũ ngëma yatügü i tupaucawa ngüxëëtaegüxũ ixïgüxũ rü tanaxwèxe i naxmèxgü rü ta mexüguxicatama narüxïnüë. Rũ tama name i oregütèèxgüxũ nixïgü, natürü tanaxwèxe i meã namaxë rü aixcüma nayanguxëëgü i ngëma nüxũ yaxugüxũ. ¹² Rũ ngëma yatügü i tupaucawa ngüxëëtaegüxũ ixïgüxũ rü tanaxwèxe i wüxixicatama tixï ya naxmèx. Rũ tanaxwèxe i meãma napatacũãxgümaã inacuèx, rü naxãcügü rü meã naga naxïnüë. ¹³ Rũ ngëma yatügü i tupaucawa ngüxëëtaegüxũ, rü ngëxguma meãma naxügüãgu i norü puracü i tupaucawa rü guxüma i duïxügü tá nüxũ nangechaügü. Rũ ñuxüchi i nümagütama i ngëma yatügü rü tá yexeraãcü nüxũ natauxcha na nüxũ yaxugüexũ i ñuxãcü Tupana nanaxwèxexũ i Ngechuchu ya Cristuaxũ na yaxõgüãxũ i duïxügü.

Aixcüma nixï i ngëma ore i Tupana tüxũ nüxũ cuèxëëxũ i Cristuchiga

¹⁴⁻¹⁵ Rũ choma chanaxwèxe i paxa ngema chaxũ na cuxũ íchayadauxüçèx. Natürü ngürüãchi tama paxa ngema chaxũ, rü ngëmacèx cuxcèx chanaxümatü i ñaã popera na nüxũ cucuáxüçèx i ñuxãcü tá cugümaã icucuáxũ napewa i ngema duïxgü i Tupanaxũ yaxõgüxũ. Erü nümagü nixï i Tupana ya maxüçuarü duïxügü yixïgüxũ rü nüxũ

yaxugügüxü rü ínapoxügüaxü i norü ore i aixcüma ixixü.. ¹⁶ Rü yixema nüxü tacuèx rü aixcüma namexëchi i ngëma ore ga noxri ëxügüxü i ñuxma Tupana tüxü nüxü cuèxëëxü i Cristuchiga. Rü nüma ga Cristu rü duüxügüxü nügü nawëx ga yexguma ñoma ga naãnewa nayexmagu. Rü Naãë i Üünexü nüxü nixu na mecü yixü. Rü Tupanaärü orearü ngeruügü i daxücüãx nüxü nadaugü. Rü guxü i nachiuãnegüwa rü duüxügü nüxü nixugüe i nachiga, rü guxüwama duüxügü nüxü nayaxögü. Rü Nanatü rü wenaxärü daxügüxü i naãnewa nanaga i ngextá ínamexëchixüwa.

4

Duüxügü i nüxü rüxoexü na yaxögüãxüchiga

¹ Tupanaãë i Üünexü rü nüxü nixu rü ngëxguma yangaicagu na nagúxchaüxü i naãne rü nümaxü i duüxügü rü tá nüxü narüxoe na yaxögüãxü i Tupanaärü ore i mexü. Rü tá nawe narüxí i duüxügü i doramare i orexü ixügüxü i Chatanáärü nguxëëtae nangúexëëxü. ² Rü ngëma yaxögüxü rü tá nüxü inarüxñüë i ngëma duüxügü i meã maxënetaxü rü idorateëxügüxü. Rü ngëma duüxügü rü yeücürü nanaxügü i ngëma chixexü rü düxwa namaã nixü na chixexüguxicatama naxñüëxü. ³ Rü ngëma duüxügü rü nanachuxu na iyangígüxü i duüxügü. Rü nanachuxu na duüxügü nangöxgüxü i ñuxre i õnagü rü woochirëx Tupana nanaxü i guxüma i õnagü na moxë naxcèx inaxägüãcüma nangöxgüãxüçèx i norü duüxügü i yaxögüxü rü nüxü cuèxgüxü i norü ore i aixcüma ixixü. ⁴⁻⁵ Natürü guxüma i Tupana üxü rü name.

Rü taxuacüma nüxü taxo ega Tupanana moxê naxcèx ixãxiraãcüma nayauxgu. Erü Tupanaärü ore rü ngêma yumüxê rü nanaxüünexêê i ngêma õna i Tupanapêxewa, rü ngêmacèx name nixĩ na nangõxü.

Wüxi i mexü i Ngechuchu ya Cristuarü ngüxêêruü rü mexümaã nangüxêêtae

⁶ Rü ngêxguma ngêma cumaã nüxü chixuxü i oremaã cunangüexêêgu i taeneê i yaxõgüxü, rü ngêxguma nawa cungüechagu i ngêma ore i marü quixõxü, rü ngêxguma nagu quixüechagu i ngêma mexü i ngüxêêtae i marü nagu quixüxü, rü ngêxguma tá nixĩ i wüxi i mexü i Ngechuchu ya Cristuarü ngüxêêruü quiixü. ⁷ Rü tama name na naga cuxĩnüxü i ñoma i naãneçüãxärü dexagümare i tama aixcüma ixixü. Natürü name nixĩ i guxüguma cugü cuporaxêê na yexeraãcü Tupanaxü cungechaüxücèx rü nawe curüxüxücèx rü naxcèx cumaxüxücèx. ⁸ Rü wüxi i mexü nixĩ na naporaxêêxü rü yaxĩãxcükêêxü i taxüne na aixcüma naporaxücèx. Natürü ngêmaärü yexera narümemaê nixĩ na yigü iporaxêêxü na Tupanaxü ingechaüxücèx erü ngêma rü guxüwama tüxü name i ñoma i naãnewa rü daxüguxü i naãnewa rü ta. ⁹ Rü aixcüma nixĩ i ngêma ore i cumaã nüxü chixuxü, rü name nixĩ i guxãma tayaxõgü. ¹⁰ Rü ngêmacèx nixĩ i ipuracüexü rü yigü iporaexêêxü na nüxü ixuxücèx i ngêma ore i mexü, erü nüxü tayaxõgü ya tórü Tupana ya maxücü ya guxãärü maxêxêêruü ixicü. Erü nüma nixĩ i namaxêxêêãxü i ngêma duüxügü i nüxü yaxõgüxü. ¹¹ Rü chanaxwèxe i

cunangúexêê i ngêma ore rü duïxügüxü cumu na naga naxĩnüexücèx. ¹² ¡Meã cugüna nadau na taxúema cuxü naxoxücèx naxcèx i ngêma na cungextüxüxü! Rü name nixĩ i wüxi i mexü i cuèxruü quixĩ naxcèx i guxüma i ngêma yaxögüxü. Rü ngêmacèx cunaxwèxe i mexü i oremaã quidexa, rü meã duïxügüpêxewa cumaxü, rü aixcüma nüxü cungechaü i guxüma i duïxügü, rü meã Tupanaãxü cuyaxõ, rü napêxewa meã cumaxü. ¹³ Rü chanaxwèxe i ngutaquêxewa rü guxü i duïxügüpêxewa nüxü cudaumatü i Tupanaãrü ore, rü duïxügümaã nüxü quixu na ñuxü ñaxüchiga yïxü. Rü chanaxwèxe i ngêmaãcü cunangúexêê rü nüxü cunangúchaüxêê i ngêma taeneëgü ñuxmatáta ngema changu i chomax. ¹⁴ Rü ngêmacèx name nixĩ i aixcüma namaã cupuracü i ngêma cuèx ga Tupana cuxna äxü ga yexguma norü puracücèx cuxü naxunetagu rü yema yaxögüxüãrü äêxgacügü cuxü yangögüãcüma cumaã nüxü yaxuxgu na cuxna naxããxü ga yema cuèx. ¹⁵ ¡Meã naxü i guxüma i ngêma cumaã nüxü chixuxü, na ngêmaãcü guxü i duïxügü nüxü daugüxücèx na ñuxãcü guxü i ngunexügu yexeraãcü meã Tupanacèx na cumaxüxü! ¹⁶ ¡Inaxuãe na ñuxãcü meã cugüna cudauxü rü ñuxãcü meã cunangúexêêxü i ngêma togü! Erü ngêxguma meã cunaxüxgu i guxüma, rü tá cunayaxu i maxü i taguma gúxü rü ngêma togü i cuxü irüxĩnüexü rü tá ta nüxü curüngüxêê na nümagü rü ta nayauxgüãxücèx i ngêma maxü.

5

Ñuxãcü nixĩ i namexũ na nüxũ ingechaũxũ i ngẽma yaxõgũxũ

¹ Taguma name i cunanga i wüxi i yatü i cuxũ rüyamaẽxũ. Rü narümemaẽ nixĩ i meãma cunaxucuxẽ ñoma cunatürüũ. Rü ngẽma ngextüxücügü rü name nixĩ i meãma namaã quidexa ñoma cueneẽgüxüchirüũ. ² Rü yixema yaguãxgü ya ngexegü rü name nixĩ i meãma tümamaã quidexa cuexüchirüũ. Rü ngẽxgumarüũ ta i paxügü rü name nixĩ i meãma namaã quidexamare wüxi i cueyèxüchirüũ, rü tama name i chixexügu namaã curüxĩnü. ³ ¡Tüxũ rüngüxẽẽ ya yixema yutegüxe ega aixcüma tacü tüxũ taxxgu! ⁴ Natürü ngẽxguma chi wüxi i yutecü ngĩxũ nangẽxmagu i ngĩxãcügü rü êxna ngĩtaagü, rü name nixĩ i nümagü ngĩxũ narüngüxẽẽgü rü ngĩxna nanaxã i tacü i ngĩxũ taxuxũ. Erü Tupana nanaxwèxe na ngĩtanüxũĩra ngĩxna daugüxũ na ngẽmaãcü yangutanüxẽẽgüãxücèx ga yema naẽ na nayaexẽẽxũ. ⁵ Natürü yixema yutexe ya tüxica irüxãũxẽ rü tüxũ nataxúxe i tümatanüxũ, rü Tupanaxütawaxicatama ítananguxẽẽ i tümäärü ngüxẽẽ rü guxüguma woo chütacü rü ngunecü rü tayumüxẽ na tüxũ nangüxẽẽxücèx ya Tupana. ⁶ Natürü yixema yutexe ya tümäärü ngúchaũguxicatama rüxĩnüxẽ, rü Tupanapèxewa rü ñoma tayuxürüũ tixĩ. ⁷ Rü ngẽma nixĩ i ore i tá cunangüxẽẽxũ i ngẽma yaxõgüxũ na nügüna nadaugüxücèx na taxuũma i chixexũ naxügüxücèx rü taxúema nachiga chixri idexagüxücèx. ⁸ Erü ngẽxguma chi wüxie rü

tama meã nüxna tadèuxgu i tümapatacũãxgü rü tümaẽ rü tümanatü, rü maneca tama aixcüma meã Tupanaãxũ tayaxõ. Rü wüxi i tama yaxõxũãrũ yexera chixecü tixĩ. ⁹ Rü ngëxguma chi wüxi i ngexũ i yutexũ naxcèx ícaxgu na ngëma yaxõgũxũ ngĩxũ rüngũxëëgũxücèx rü tanaxwèxe i 60 ya taunecüarũ yexera ngĩxũ nangëxma rü wüxitama nixĩ ga ngĩte ga ngĩxũ yexmacü ga noxrix. ¹⁰ Rü tanaxwèxe i guxũma i duũxũgü ngĩxũ nacüexgü na wüxi i mexũ üxcü na yĩxũ. Rü name i meã ngĩxãcũxũ yaexëëcü iyixĩ, rü meã ngĩpatawa duũxũgũxũ yaxucü iyixĩ, rü yaxõgũxũãrũ ngũxëëruũ iyixĩ, rü daaweexũãrũ ngũxëëruũ iyixĩ. Rü ngëmaãcü tanaxwèxe i guxũraũxũ i mexũ na naxũxũ. ¹¹ Natürü tama tanaxwèxe i yaxõgũxũãrũ puracü nixĩ i ngĩxna na nadaugũxũ i wüxi i yutecü ega tama 60 wa nanguxgu ya ngĩrũ taunecü. Erü wüxi i yutecü i pacü, rü ngëxguma ngĩrũ ngüchaũ Cristuna ngĩxũ ixũgachixëëgu, rü tá inaxwèxe na wena naxãtexũ. ¹² Rü duũxũgü tá chixri ngĩchiga nidexagü, erü tama aixcüma iyanguxëë ga yema Cristumaã inaxunetaxũ ga noxrix. ¹³ Rü ngĩma rü düxwa ngextá iyaxáuchigümare, rü náí ya ï rü nagu iyarüxãũx, rü düxwa tama ipuracüchaũ. Rü tama ngëmaxĩcatama ixü, natürü düxwa ixoregütèex, rü iyangëxmachigü nawa i ngëma dexe i tama mexũ i togüchiga, rü guxũwama nüxũ iyaxu i ngëma ore i tama mexũ. ¹⁴ Rü ngëmacèx chanaxwèxe i ngëma yutegũxũ i paxũgü na wenaxãrũ naxãtegũxũ, rü naxãxãcügũxũ, rü mexũ i napataarũ dauruũgü na yixĩgũxũ. Rü ngëmaãcü i ngëma duũxũgü i ngĩxchi aiexũ, rü taxucürüwa chixri ngĩchiga nidexagü. ¹⁵ Cumaã nüxũ chixu i ñãã ore, erü ñuxre i yutecü

rü marü nüxü irüxoe i ore i mexü rü Chatanáwe irüxī. ¹⁶ Rü ngëxguma chi wüxi i ngecü i yaxõxcü rü ngĩxü nangëxmagu i ngĩtanüxü i yutecü, rü name nixī i ngĩxü irüngüxëẽ. Rü ngëmaãcü tãütáma togü i yaxõgüxüãrú puracü tá nixī na ngĩxna na nadaugüxü. Rü ngëxguma tá nüxü natauxcha i ngëma togü i yaxõgüxü na ngĩxü nangüxëëgüxü i ngëma yutecü i aixcüma ngĩxü natauxcüma i ngĩtanüxügü i ngĩxü rüngüxëëgüxü. ¹⁷ Rü ngëma yaxõgüxüãrú ãëxgacügü i aixcüma meãma ngema yaxõgüxümaã icuáxü, rü name nixī i ngëma yaxõgüxü aixcüma nüxü nangechaügü rü namaã nataãëgü. Rü guxüãrú yexera tanaxwèxe i nüxü nangechaügü rü nüxü narüngüxëëgü i ngema Tupanaarü orexü ixugüxü rü nangúexëëxü. ¹⁸ Erü Tupanaãrú orewa rü ñanagürü:

“Tama name i nüxna taxaü i ngëma taxüna i puracüxü”,

ñanagürü. Rü ñanagürü ta:

“Wüxi i puracütanüxü rü tanaxwèxe i nüxü na naxütanüxü i norü puracü”,

ñanagürü i ngëma Tupanaãrú orewa. ¹⁹ Rü ngëxguma chi texé nüxü ixuxgu na chixexü naxüxü i wüxi i yaxõgüxüãrú ãëxgacü, rü tãütáma tüxü icuxīnū ega natauxguma i taxre rü ëxna tomaëxpüx i togü i duüxügü i nüxü daugüxü na aixcüma chixexü naxüxü. ²⁰ Natürü ngëma yaxõgüxüãrú ãëxgacügü i aixcüma pecadugu maxëxü, rü name nixī i guxü i yaxõgüxüpëxewa cunaxucuxë, na guxüma i ngëma togü i yaxõgüxüãrú ãëxgacügü rü ta namuüëxücèx na naxügüãxü i tacü rü chixexü. ²¹ Rü ñuxma Tupanapëxewa rü tórü Cori ya Ngechuchu

ya Cristupëxewa rü ngēma daxūcūāx i orearü ngeruūgü i Tupana nüxū ngechaūgūxūpëxewa, rü cuxū chamu na naga cuxīnūxū i ñaã ore i cumaã nüxū chixuxū. Rü chanaxwëxe i ngēma cumaã nüxū chixuxürü meã cunaxucuxē i guxūma i ngēma yaxōgūxū rü nüetama ega woo texé tixīgu. ²² Rü ngexguma texexū quingucuchixēēchaūgu na ngema yaxōgūxūārü āēxgacū tixīxūcèx, jrü taxū i cuñuxāēxū na namaã cuyumūēxū i wūxi i duūxū i tama nüxū cucuáxū i norü maxū! Natürü name nixī i noxri rü meã nagu curūxīnū i ngēma erü ngürüāchi tá wūxi i duūxū i pecadu üechaxū quingucuchixēē, rü cugagu tá nixī erü tama icuxuāē. jrü meã cugūna nadau na tama pecadugu cunguxūcèx! ²³ Rü ngēma na cunguxnecaūxū i ñuxguacū, rü name nixī i írarüwa binune cuyaxaxū, rü tama i dexáxicatama. ²⁴ Rü nangēxma i duūxūgüarü pecadugü i noxtacūma ngóxū naxūpa na Tupana nüxna çaxū. Natürü nangēxma i to i pecadugü i duūxūgüarü rü tãütáma nangox ñuxmatáta naãneärü guxwa nanguxgu rü Tupana tüxna icagūgu. ²⁵ Rü ngēxgumarü ta nangēxma i duūxūgüarü puracügü i mexū i Tupanacèx naxügūxū i ñuxma marü nüxū idauxū. Rü nangēxma ta i puracügü i mexū i ñuxma tama nüxū idauxū natürü yixcūra tá nüxū idaugüamaxū.

6

¹ Guxāma ya yíxema yaxōgūxe rü ixāärü coriāxē, rü tanaxwëxe i tümaärü corixū tangechaū na ngēmaacū taxucürüwa texé Tupanachiga rü tórü nguxēētaechiga chixri idexaxūcèx. ² Rü ngēxguma chi wūxi ya duūxē ya Tupanaāxū yaxōxē rü

wüxi i cori i tümarüü yaxõxümaã tacoriãxgu, rü tama tanaxwèxe i ngẽma na tümaẽneẽ yĩxücèx nüxü tarüxo na nüxü tangechaüxü i tümaãrü cori. Natürü tanaxwèxe i yexeraãcü meã nüxü tapuracü erü tümaãrü cori i nüxü tarüngüxëẽxü i tümarüü yaxõxü nixĩ rü tümaẽneẽ i Tupana nüxü ngechaüxü nixĩ. Pa Timutéux, chanaxwèxe i meãma cunangüexëẽ i ngẽma ore i cumaã nüxü chixuxü, rü guxüma i yaxõgüxüpëxewa nüxü quixu.

Tupanaãrü ore rü aixcüma tüxü name

³ Rü cumaã nüxü chixu rü nangëxma i duüxügü i namaã nguxëẽtaegüxü i ngẽma nguxëẽtae i tama namaã wüxiguxü i tórü nguxëẽtae, rü tama namaã wüxiguxü i tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristuarü nguxëẽtae i mexü, rü tama namaã wüxiguxü i ngẽma nguxëẽtae i Tupanaãrü orewa ngóxü. ⁴ Rü cumaã nüxü chixu rü yíxema ngẽmaãcü nguxëẽtaexe rü tügü ticuèxüü rü taxuüma tacuèx. Rü ngëmacèx ngëxürüxümare i dexe rü naxcèx tachoxügawèxe, rü tama texéga taxĩnüchaü, rü düxwa ñoma tidaawexürüü tixĩ namaã i ngẽma tümacüma. Rü ngëmagagu rü taxãüxãchiwèxe, rü tanuxwèxe, rü togümaã taguxchiga, rü taxúxeaxüma tayaxõ. ⁵ Rü ngẽmaãcü i ngẽma duüxügü i chixeãëgüxü, rü nügümaã nanuëëcha, rü tama nüxü nacuèxgü i ngẽma ore i aixcüma ixĩxü, rü nagu narüxĩnüë rü Tupanaãrü orewa nixĩ i dïeru ngĩxü nayauxgüxü. ⁶ Rü aixcüma nixĩ i Tupanaãrü orewa nüxü iyarüngauxü i taxüma i mexü, natürü ngẽma mexü rü tümacèxicatama nixĩ ya yíxema namaã taãëgüxe i ngẽma marü

tüxü ngëxmaxü. ⁷ Rü yixema rü yexguma noxri ixíraegu, rü ngearü yemaxüãxëmaã tabue i ñoma i nañewa. Rü ngëxguma iyuxgu rü taxucürüwa tayange i tórü ngëmaxügü. ⁸ Natürü ngëxguma tüxü nangëxmagu i taxchiru rü tórü õna rü name nixĩ i ngëmamaãtama tataãëgü. ⁹ Natürü ngëma duüxügü i dīeruãxgüchaüxü, rü tama yaxna namaã naxĩnüë i ngëxguma ngëma dīeruarü ngúchaü nüxü poragu. Rü ngëmacèx nagu nayi i muxüma i ngúchaügü i taxuwama mexü i chixexüwa nagagüxü, rü ngëmacèx düxwa i ngëma duüxügü rü poraãcü nachixe rü norü guxümaãma inayarütauxe. ¹⁰ Erü ngëma na dīeruguama rüxĩnüxü rü ngëma nixĩ i guxüma i chixexügüarü ügü. Rü nangëxma i ñuxre i duüxügü i dīeruguama rüxĩnüëxü rü ngëmacèx Tupanana nixĩgachi. Rü ngëmaãcü nügünatama guxchaxü naxãgü rü nügüxütama ngechaü nanguxëëgü..

Tupanaãxü yaxõgüamaxüchiga

¹¹ Natürü cumax, Pa Timutéux, rü wüxi ya yatü ya Tupanaxü yaxõcü quixĩ. ¡Rü ngëmacèx nüxna ixügachi i guxüma i ngëma chixexü! ¡Rü meã Tupanapëxewa namaxü, rü norü ngúchaü naxü, rü meã nüxü yaxõ, rü nüxü nangechaü i duüxügü, rü yaxna namaã naxĩnü! Rü tama name i cugü quicuëxüxü. ¹² ¡Cugü naporaxëë na meã cuyaxõõmaxüçèx rü cunaxüamaxüçèx i Tupanaãrü puracü ega woo tacü rü guxchaxü cuxü üpetügux! ¡Rü cugüna nadau na ngëmaãcü taguma cuxna iyanaxoxüçèx i ngëma maxü i taguma gúxü! Yerü yema maxüçèx nixĩ ga noxri Tupana cuxü yaxuxü ga yexguma muxüma ga duüxügüpëxewa nüxü

quixuxgu na ñuxãcü Ngechuchu ya Cristuaxũ na cuyaxõxũ. ¹³⁻¹⁴ Rũ ñuxma Pa Timutéux, rũ napêxewa ya Tupana ya guxãxũma maxêxêęcü, rũ napêxewa ya Ngechuchu ya Cristu ga âêxgacü ga Piratumaã nüxũ ixucü ga ñuxãcü Nanatü ya Tupanaãxũ na yaxõõxũ, rũ cuxũ chamu na naga cuxĩnũxũ i ngẽma ore i cumaã nüxũ chixuxũ. Rũ tama chanaxwèxe i cunaxüchicüü i ngẽma ore, na taxúema texé tacücèx cuxũ oregüxüçèx rũ chixri cuchiga idexaxüçèx. Rũ chanaxwèxe i ngẽmaãcü meã cunaxü ñuxmatáta ínangu ya tórü Cori ya Ngechuchu ya Cristu. ¹⁵ Erü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu naxwèxexügu rũ tá Cristuxũ nangoxêê. Erü nüxĩcatama Tupana nixĩ, rũ nüma nixĩ i aixcüma mecü yĩxũ rũ guxüetüwama nangêxmaxũ. Rũ guxũ i âêxgacügüarü Âêxgacü yĩxũ, rũ guxũ i corigüarü Cori yĩxũ. ¹⁶ Rũ nüxĩcatama nixĩ na taguma nayuxũ. Rũ nüma rũ poraãcü íngónexũwa namaxũ, rũ taxucürüwa texé ngẽma ngónexũna tangaicama. Taguma wüxi i duũxũ nüxũ nadau, rũ taxuacüma texé nüxũ tadau. Nüma rũ guxüguma naporaxüchi rũ taguma inayarüxo na Âêxgacü yĩxũ. Rũ ngẽmacèx tanaxwèxe i guxãma nüxũ ticuèxüügüecha. Rũ ngẽmaãcü yĩ. ¹⁷ Rũ yíxema muarü dĩêruáxe i ñoma i naãnewa, jrũ tũmamaã nüxũ pixu na tama ngẽmamaã tũgü ticuèxüügüxüçèx rũ tama nagu tarüxnüèxüçèx na ngẽma tũmaãrũ dĩêruwa nüxũ itayangaugüxũ i tũmaãrũ maxũ! Erü ngẽma dĩêru rũ paxa tá nagux. Natürü narümemaẽ nixĩ i Tupanaga taxĩnü, erü yimawa nixĩ i nüxũ itayangaugüxũ i tũmaãrũ maxũ. Rũ nüma nixĩ

i poraãcü tũxna naxããxũ i guxũma i tacũ i inaxwèxexũ na itaãëgũxũcèx. ¹⁸ Rũ namaã nüxũ ixu i ngẽma muãrũ dïeruãxgũxũ, rũ name na ngẽmamaã mexũ naxũgũxũ rũ togũ i duũxũgũxũ nangũxẽëgũxũ! Rũ ngẽmaãcü tá namu i ngema mexũgũ i naxũgũxũ i Tupanapẽxewa. Rũ tanaxwèxe i nümagũ i muãrũ dïeruãxgũxũ rũ na ínamemaregũxũ na togũna naxããxũ rũ namaã nangauxũ i ngẽma norũ ngẽmaxũgũ. ¹⁹ Rũ ngẽmaãcü tá nüxũ nangẽxma i norũ mexũgũ i daxũguxũ i naãnewa, rũ tá nanayauxgũ i ngẽma maxũ i aixcüma ixĩxũ.

Pauru rũ Timutéuxũ namu, rũ yemaãcü inayacuèxẽ ga norũ popera

²⁰ Pa Timutéux, ¡meã namaã nangúexẽëtae i guxũma i ngẽma ore i cuxũ chamuxũ! Rũ tama name na icurũxĩnũxũ i ñoma i naãnecũãxãrũ dexagũmare i taxuwama mexũ rũ ngẽma ore i dora-mare ixĩxũ i duũxũgũ nüxũ ixugũgũnetaxũ na ore i nawa nüxũ icuáxũ yĩxũ. ²¹ Erũ ñuxre i nümagũ i ngẽma noxrütama cuèxgu ãxũ, rũ dũxwa ngẽmagagu Tupanana nixĩgachi. Rũ chanaxwèxe i Tupana meã pexũ narũngũxẽë.

Rũ nuãma pexna,
Pauru

**Tupanaarü Ore i Tórü Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6